

Levendige Materie - 1

Zomercursus 2022 Maieutiek
Petra Bolhuis
Arwen Meereboer

1

Inhoud

- Dag 1: Wat is levende materie (vibrant matter)? Wat is het onderscheid tussen subject en object en hoe kunnen wij dit onderscheid zien als spectrum in plaats van een binaire oppositie?
- Dag 2: Hoe ziet de autonomie van dingen er uit? Dingen hebben invloed op de ruimte waar zij zich in bevinden. Hoe is het concept dat Bennet *assemblages* noemt belangrijk voor de manier waarop wij denken over de autonomie van objecten?
- Dag 3: Wat is onze verantwoordelijkheid? Als mensen en dingen samen invloed uitoefenen, en de invloeden deel uit maken van een veel groter patroon, hoeveel verantwoordelijkheid hebben wij dan voor ons handelen? Hebben wij verantwoordelijkheid voor alles, of voor niets?
- Dag 4: Hoe ervaren wij onszelf als assemblage? Afsluitend college waarin we samenvatten wat er in de afgelopen drie colleges is besproken. Eigen inbreng van studenten over hun ervaringen.

Vibrant matter_Maieutiek zomer 2022

2

Paradigma

- Paradigma of epistèmè zijn termen die we in dit verband door elkaar gebruiken.
- Het gaat in beide gevallen om het bewustzijn dat er geen eenduidige vooruitgang van kennis is. Er is discontinuïteit.
- Kuhn(1922-1996)- paradigmawissel
- Foucault (1926-1984)- epistèmè verandering
- Sara Ahmed (1969)– plakkerigheid (stickiness)

Vibrant matter_Maieutiek zomer 2022

3

paradigmaveranderingen

- Wat gebeurt er in een paradigmaverandering anders dan vooruitgang van kennis?
- Niet alleen méér kennis, maar ook nieuwe aannames, gereedschappen en onderzoeksmethoden.
- Zelfs een nieuw veld geldige aannames waarmee de wetenschap mag beginnen.
- Tijdgenoten weten vaak niet wie het nieuwe paradigma aan het constitueren is.

Vibrant matter_Maieutiek zomer 2022

4

Subject in paradigma verandering

- Mens als deel van een wereld die natuur is (Democritus)
- Mens als los van de natuur in een unieke positie (Plato, Aristoteles, christendom)
- Geest versus lichaam (Descartes)
- Mens is materie (La Mettrie)

Vibrant matter_Maieutiek zomer 2022

5

Object in paradigma verandering

- Kwantumfysica en relativiteitstheorie hebben de vastheid van een voorspelbare meetbare materie op de helling gezet.
- Voor de geïnteresseerde leek lees Carlo Rovelli
- De vraag wat is bewustzijn is niet (nog niet) beantwoord.

Vibrant matter_Maieutiek zomer 2022

6

Nieuw materialisme

- Niet kleiner maar groter
- Eerst reduceren denkers geest tot materie,
- Nieuw materialisme wil materie verheffen.
- Er is informatie-uitwisseling tussen materie;
 - Woodwide web M. Sheldrake uit Verweven leven (Tropical biology Cambridge, research associate VU)
 - Meeting the universe halfway (2007) Karen Barad Theoretische fysica nu University of California)

Vibrant matter_Maieutiek zomer 2022

7

7

Vibrant matter credo (122)

Er is een eenheid van materie en energie en dat draagt alle zichtbare en onzichtbare dingen. Er zijn heterogeniteiten die dingen doen. Dat doen wordt niet beperkt tot menselijke subjecten. Subjecten zijn onderdeel van de voortdurende interactie van dingen. Een mate van antropomorfisering kan helpen om nieuwe concepten te laten ontstaan. We moeten loskomen van het idee dat alles gebeurt door de macht van kiezende mensen. (sticky idee)

Vibrant matter_Maieutiek zomer 2022

8

8

Geen tegenstelling

- In de huidige opvatting zijn materie en geest niet langer tegenovergesteld, maar is er sprake van een spectrum.
- Object- subject tegenstelling wordt ondermijnd.
- Grenzen zijn poreus, grenzen worden aanraakbaar en aantastbaar. (Dood- levend, Intern-extern)

Vibrant matter_Maieutiek zomer 2022

9

9

Voorbeeld: water

- Water van Lourdes is H₂O,
- Water in de straten en kelders van Limburg ook.
- Maar de werking die mensen aan dit water toekennen is van een andere orde.
- Vibrant matter legt uit dat beide vormen kracht hebben vanuit verschillende systemen. (assemblage)

Vibrant matter_Maieutiek zomer 2022

10

10

Levendige Materie - 1

Zomercursus 2022 Maieutiek
Petra Bolhuis
Arwen Meereboer

1

Inhoud

- Dag 1: Wat is levende materie (vibrant matter)? Wat is het onderscheid tussen subject en object en hoe kunnen wij dit onderscheid zien als spectrum in plaats van een binaire oppositie?
- Dag 2: Hoe ziet de autonomie van dingen er uit? Dingen hebben invloed op de ruimte waar zij zich in bevinden. Hoe is het concept dat Bennet *assemblages* noemt belangrijk voor de manier waarop wij denken over de autonomie van objecten?
- Dag 3: Wat is onze verantwoordelijkheid? Als mensen en dingen samen invloed uitoefenen, en de invloeden deel uit maken van een veel groter patroon, hoeveel verantwoordelijkheid hebben wij dan voor ons handelen? Hebben wij verantwoordelijkheid voor alles, of voor niets?
- Dag 4: Hoe ervaren wij onszelf als assemblage? Afsluitend college waarin we samenvatten wat er in de afgelopen drie colleges is besproken. Eigen inbreng van studenten over hun ervaringen.

Vibrant matter_Maieutiek zomer 2022

2

Paradigma

- Paradigma of epistèmè zijn termen die we in dit verband door elkaar gebruiken.
- Het gaat in beide gevallen om het bewustzijn dat er geen eenduidige vooruitgang van kennis is. Er is discontinuïteit.
- Kuhn(1922-1996)- paradigmawissel
- Foucault (1926-1984)- epistèmè verandering
- Sara Ahmed (1969)– plakkerigheid (stickiness)

Vibrant matter_Maieutiek zomer 2022

3

paradigmaveranderingen

- Wat gebeurt er in een paradigmaverandering anders dan vooruitgang van kennis?
- Niet alleen méér kennis, maar ook nieuwe aannames, gereedschappen en onderzoeksmethoden.
- Zelfs een nieuw veld geldige aannames waarmee de wetenschap mag beginnen.
- Tijdgenoten weten vaak niet wie het nieuwe paradigma aan het constitueren is.

Vibrant matter_Maieutiek zomer 2022

4

Subject in paradigma verandering

- Mens als deel van een wereld die natuur is (Democritus)
- Mens als los van de natuur in een unieke positie (Plato, Aristoteles, christendom)
- Geest versus lichaam (Descartes)
- Mens is materie (La Mettrie)

Vibrant matter_Maieutiek zomer 2022

5

Object in paradigma verandering

- Kwantumfysica en relativiteitstheorie hebben de vastheid van een voorspelbare meetbare materie op de helling gezet.
- Voor de geïnteresseerde leek lees Carlo Rovelli
- De vraag wat is bewustzijn is niet (nog niet) beantwoord.

Vibrant matter_Maieutiek zomer 2022

6

Nieuw materialisme

- Niet kleiner maar groter
- Eerst reduceren denkers geest tot materie,
- Nieuw materialisme wil materie verheffen.
- Er is informatie-uitwisseling tussen materie;
 - Woodwide web M. Sheldrake uit Verweven leven (Tropical biology Cambridge, research associate VU)
 - Meeting the universe halfway (2007) Karen Barad Theoretische fysica nu University of California)

Vibrant matter_Maieutiek zomer 2022

7

7

Vibrant matter credo (122)

Er is een eenheid van materie en energie en dat draagt alle zichtbare en onzichtbare dingen. Er zijn heterogeniteiten die dingen doen. Dat doen wordt niet beperkt tot menselijke subjecten. Subjecten zijn onderdeel van de voortdurende interactie van dingen. Een mate van antropomorfisering kan helpen om nieuwe concepten te laten ontstaan. We moeten loskomen van het idee dat alles gebeurt door de macht van kiezende mensen. (sticky idee)

Vibrant matter_Maieutiek zomer 2022

8

8

Geen tegenstelling

- In de huidige opvatting zijn materie en geest niet langer tegenovergesteld, maar is er sprake van een spectrum.
- Object- subject tegenstelling wordt ondermijnd.
- Grenzen zijn poreus, grenzen worden aanraakbaar en aantastbaar. (Dood- levend, Intern-extern)

Vibrant matter_Maieutiek zomer 2022

9

9

Voorbeeld: water

- Water van Lourdes is H₂O,
- Water in de straten en kelders van Limburg ook.
- Maar de werking die mensen aan dit water toekennen is van een andere orde.
- Vibrant matter legt uit dat beide vormen kracht hebben vanuit verschillende systemen. (assemblage)

Vibrant matter_Maieutiek zomer 2022

10

10